

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av 2 och 6 § i lagen om apoteksavgift samt av 75 och 92 a § i universitetslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om apoteksavgift och universitetslagen ändras. Lagen om apoteksavgift föreslås bli ändrad så att grunderna för apoteksavgiften, som fastställs på basis av apotekens omsättning, justeras genom att förändringar i apotekens omsättning beaktas. Dessutom ska Helsingfors universitetsapotek och Östra Finlands universitetsapotek i fortsättningen betala apoteksavgiften till staten. Det föreslås att universitetslagen ändras så att Helsingfors uni-

versitet och Östra Finlands universitet kompenseras till ett belopp som motsvarar den apoteksavgift som har betalats för deras apoteksrorelse.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2011, och den tillämpas första gången på den apoteksavgift som fastställs på basis av apoteksrorelsens omsättning 2010.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2011 och avses bli behandlad i samband med den.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

1.1 Apoteksavgiftstabellen

Enligt lagen om apoteksavgift (148/1946) ska apoteken årligen till staten betala en apoteksavgift, vars storlek bestäms utifrån apotekens omsättning. Apoteksavgiftens storlek bestäms enligt tabellen i lagens 2 § 1 mom. på så sätt att apoteksavgiftens andel av omsättningen stiger i takt med att omsättningen ökar. De minsta apoteken betalar inte alls apoteksavgift och avgiften för de största apoteken är nästan 11 procent av omsättningen. Enligt paragrafen behöver apoteksavgift inte betalas om den årliga omsättningen är under 837 576 euro. År 2009 fanns det 19 apotek som på grund av liten omsättning inte betalade apoteksavgift. Motsvarande tal för 2008 är 15 och för 2006 och 2007 var det 20. Apoteksavgiften är som högst när apotekets omsättning överstiger 6 001 545 euro, varvid apoteksavgiften är 506 641 euro ökad med 11 procent av den omsättning som överstiger gränsen. Apoteksavgiftens andel av apote-

kens totala omsättning efter avdragen enligt lagens 1 a § har varit knappt 7 procent.

Eftersom apoteksavgiften stiger progressivt i takt med att omsättningen ökar, betyder det att om tabellen hålls oförändrad ökar apoteksavgiftens andel av apotekens omsättning samtidigt som också de minsta apoteken blir tvungna att betala apoteksavgift. Apoteksavgiftstabellen ändrades senast genom lag 854/2009, som trädde i kraft vid ingången av 2010, varvid förändringen i apotekens totala omsättning från 2007 till 2008 beaktades. Apotekens omsättning ökade år 2008 7,7 procent. Tabellen tillämpades första gången på den apoteksavgift som bestämdes på basis av omsättningen 2009. Apoteksavgiftens andel av apotekens totala omsättning var då i genomsnitt 6,0 procent och efter avdragen enligt lagens 1 a § var den 6,5 procent av den omsättning som låg till grund för apoteksavgiften. Föregående år var de motsvarande andelarna även 6,3 och 6,7 procent.

Det föreslås att lagens 2 § ändras då det gäller den apoteksavgift som ska debiteras för 2011, så att apoteksavgiftens andel av den

omsättning som ligger till grund för apoteksavgiften i genomsnitt uppgår till 6,7 procent. År 2009 ökade apotekens totala omsättning undantagsvis endast med 0,1 procent. Till detta bidrag bland annat det referensprissystem som infördes vid ingången av april. Ändringen görs med 0,1 procent, vilket motsvarar förändringen i apotekens omsättning 2008—2009. Tabellens omsättningsgrupper och eurobeloppen för apoteksavgiften vid omsättningens nedre gräns bör ändras.

Dessutom föreslås att en apoteksavgift som är mindre än tio euro inte tas ut.

Omsättningen för privata apotek uppskattas år 2010 öka med cirka 1,5 procent jämfört med föregående år, medan tillväxten var 0,1 procent år 2009.

1.2 Apoteksavgifterna för Helsingfors universitetets och Östra Finlands universitetets apotek

Enligt 42 § i läkemedelslagen har Helsingfors universitet rätt att hålla ett apotek i Helsingfors stad och Kuopio universitet, numera Östra Finlands universitet, ett apotek i Kuopio stad. Dessutom har Helsingfors universitetsapotek enligt 52 § 3 mom. rätt att hålla högst 16 filialapotek.

Apoteksavgiftens storlek för Helsingfors universitetets och Östra Finlands universitetets apotek bestäms på samma grunder som apoteksavgiften för privata apotek. Universitetsapoteken betalar dock apoteksavgiften med stöd av 6 § i apoteksavgiftslagen till sina ägare, dvs. universiteten i stället för staten. År 2009 påfördes universitetsapoteken en apoteksavgift på totalt 26,1 miljoner euro. Motsvarande siffra år 2008 var 25,7 miljoner euro.

I och med universitetslagen (558/2009), som trädde i kraft i början av år 2010, övergick universiteten från att vara statliga inrättningar till självständiga juridiska personer. I samband med detta ändrades lagstiftningen om universitetens beskattning. I samband med beredningen av skattelagstiftningen tog EU-kommissionen också ställning till universitetsapotekens betalning av apoteksavgift till universiteten i stället för staten. Enligt kommissionens syn ska universitetsapoteken be-

tala skatter och avgifter av skattenatur till staten. Annat slags arrangemang kan tolkas som förbjudet statligt stöd.

Det föreslås att 6 § i apoteksavgiftslagen ändras så att även Helsingfors universitetets och Östra Finlands universitetets apotek betalar apoteksavgiften till staten. Det föreslås att universitetslagen samtidigt ändras så att Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet kompenseras till ett belopp som motsvarar den apoteksavgift som har betalats för deras apoteksrorelse.

2 Propositionens konsekvenser

Den föreslagna ändringen i budgetpropositionen av apoteksavgiftstabellen innebär att den apoteksavgift som fastställs på basis av omsättningen 2010 inbringar cirka 130 miljoner euro. En ändring av tabellen på det sätt som föreslås innebär att antalet apotek som är befriade från apoteksavgiften på grund av att de har liten omsättning uppskattas förbli omkring 19 som tidigare, och att den genomsnittliga apoteksavgiften för andra apotek är 6,7 procent av apotekens totala omsättning.

Att apoteksavgiften för apotek i fortsättningen betalas till staten i stället för universitet utan kompensation skulle betyda att inkomsterna för Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet enligt uppgifter från 2009 skulle minska med 26,1 miljoner euro och enligt uppgifter från 2008 med 25,7 miljoner euro. Minskningen av inkomsterna mellan universiteten riktas så att beräknat enligt uppgifter för år 2009 minskar Helsingfors universitetets inkomster med 24,9 miljoner euro och Östra Finlands universitetets inkomster med 1,2 miljoner euro. Motsvarande siffror för år 2008 är 25,3 respektive 1,2 miljoner euro. I denna proposition föreslås att kompensation av Helsingfors och Östra Finlands universitet minskade inkomster för Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet tas in i universitetslagen.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. Propositionen gällande universitetslagen har beretts vid undervisnings- och kulturministeriet. Som underlag

för beredningen har använts ett förslag till apoteksavgiftstabell som Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet be-
rett.

Utlåtande om ändringspropositionen om apoteksavgifterna för universitetens apotek gavs av finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, Helsingfors universitet, Helsingfors universitets apotek, Östra Finlands universitet och Regionförvaltningsverket i Södra Finland samt Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland. Remissinstanserna antingen stödde regeringspropositionen eller hade inget att anmärka om den. En förutsättning för ändringen ansågs vara att universiteten kompenseras för inkomstbortfallet. Avsikten är att genomföra detta genom en ändring av universitetslagen.

4 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2010 och avses bli behandlad i samband med den.

5 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2011 och den ska tillämpas första gången 2011 på den apoteksavgift som fastställs på basis av apotekens omsättning 2010.

6 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I propositionen föreslås att Helsingfors universitetsapotek och Östra Finlands univer-

sitetets apotek i fortsättningen ska betala apoteksavgiften till staten i stället för universiteten. Beräknat utifrån uppgifterna för år 2009 minskar detta Helsingfors universitets inkomster med cirka 24,9 miljoner euro och Östra Finlands universitets inkomster med cirka 1,2 miljoner euro. Därför ska betalning av apoteksavgiften till staten i fortsättningen, såsom föreslagits i propositionen, bedömas ur grundlagens synvinkel. Enligt 16 § 3 mom. i grundlagen är vetenskapens, konstens och den högsta utbildningens frihet tryggad. Enligt 123 § 1 mom. i grundlagen har universiteten självstyrelse enligt vad som närmare bestäms genom lag. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande GrUU 37/2009 rd tagit ställning till en minskning av Helsingfors universitets inkomster i samband med behandlingen av regeringens proposition om universitetens beskattning. Enligt grundlagsutskottets utlåtande är en utvidgning av skatteplikten inte ett konstitutionellt problem med avseende på universitetens autonomi, särskilt inte när avsikten är att kompensera universitetet för inkomstminskningen. Men enligt grundlagsutskottets uppfattning vore det korrekt att i lag föreskriva om ersättningen för minskade inkomster eller att på något annat sätt säkerställa ersättningens kontinuitet. Det föreslås att det i universitetslagen stiftas om kompensation för inkomstförluster till följd av den föreslagna ändringen av mottagare när det gäller universitetsapotekens apoteksavgift. Med stöd av vad som sagts ovan kan den föreslagna lagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av 2 och 6 § i lagen om apoteksavgift**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om apoteksavgift (148/1946) 2 §, sådan den lyder i lag 854/2009, och 6 §, sådan den lyder i lag, som följer:

2 §
Apoteksavgiften bestäms enligt omsättningsgrupper på följande sätt:

Apotekets omsättning €	Apoteksavgiften vid omsättningens nedre gräns €	Avgiftsprocent för omsättning som överstiger den nedre gränsen
850 140 – 991 356	0	6,00 %
991 356 – 1 274 739	8 473	7,00 %
1 274 739 – 1 557 804	28 310	8,00 %
1 557 804 – 1 983 973	50 955	9,00 %
1 983 973 – 2 549 475	89 310	9,50 %
2 549 475 – 3 116 550	143 033	10,00 %
3 116 550 – 3 683 311	199 740	10,25 %
3 683 311 – 4 675 613	257 833	10,50 %
4 675 613 – 6 091 568	362 025	10,75 %
6 091 568 –	514 240	11 %

Apoteksavgiften bestäms i fulla euro. En apoteksavgift som är mindre än tio euro tas inte ut.

6 §
Apoteksavgiften ska betalas genom giring till regionförvaltningsverket i en eller flera rater så som Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet bestämmer. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ska före ingången av augusti året efter det år för vilket avgiften bestämts till regionförvaltningsverket sända en förteckning över de apoteksavgifter som ska betalas inom regionförvaltningsverkets verksamhetsområde.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas första gången när apoteksavgiften bestäms på basis av apoteksrelsens omsättning 2010.

2.

Lag**om ändring av 75 och 92 a § i universitetslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i universitetslagen (558/2009) 75 och 92 a §, sådana de lyder i lag 416/2010, som följer:

75 §

Helsingfors universitets rättigheter och egendom

Helsingfors universitet har rätt att ha ett apotek i Helsingfors stad. Universitetet har dessutom även de övriga rättigheter, förmåner och friheter samt den egendom och de inkomster som det har när denna lag träder i kraft.

Universitetets medel enligt 1 mom. samt donations- och testamentsmedel ska förvaltas separat från universitetets övriga bokföring. Beslut om förvaltningen av medlen fattas av styrelsen.

Staten kompenserar årligen universitetet till ett belopp som motsvarar den samfundsskatt på näringsverksamhet som universitetet har betalat på näringsinkomsten från sin apoteks- rörelse. Dessutom kompenserar staten årligen universitetet till ett belopp som motsvarar

den apoteksavgift som har betalats för uni- versitetets apoteks- rörelse.

92 a §

Kompensation till Östra Finlands universitet för skatten på näringsinkomst för universite- tets apoteks- rörelse samt för apoteksavgiften

Staten kompenserar årligen Östra Finlands universitet till ett belopp som motsvarar den samfundsskatt på näringsverksamhet som universitetet har betalat på näringsinkomsten från sin apoteks- rörelse. Dessutom kompense- rar staten årligen universitetet till ett belopp som motsvarar den apoteksavgift som har be- talats för universitetets apoteks- rörelse.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas första gången när apoteks- avgiften bestäms på basis av apoteks- rörel- sens omsättning 2010.

Helsingfors den 29 oktober 2010

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Juha Rehula*

1.

Lag**om ändring av 2 och 6 § i lagen om apoteksavgift**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om apoteksavgift (148/1946) 2 §, sådan den lyder i lag 854/2009, och 6 §, sådan den lyder i lag, som följer:

*Gällande lag**Föreslagen lydelse*

2 §
Apoteksavgiften fastställs enligt omsättningsgrupper på följande sätt:

2 §
Apoteksavgiften bestäms enligt omsättningsgrupper på följande sätt:

Apotekets omsättning €	Apoteksavgiften vid omsättningens nedre gräns €	Avgiftsprocent för omsättning som överstiger den nedre gränsen	Apotekets omsättning €	Apoteksavgiften vid omsättningens nedre gräns €	Avgiftsprocent för omsättning som överstiger den nedre gränsen
837 576—976 705	-	6	850 140— 991 356	0	6,00 %
976 705—1 255 900	8 348	7	991 356—1 274 739	8 473	7,00 %
1 255 900—1 534 782	27 891	8	1 274 739—1 557 804	28 310	8,00 %
1 534 782—1 954 653	50 202	9	1 557 804—1 983 973	50 955	9,00 %
1 954 653—2 511 798	87 990	9,5	1 983 973—2 549 475	89 310	9,50 %
2 511 798—3 070 493	140 919	10	2 549 475—3 116 550	143 033	10,00 %
3 070 493—3 628 878	196 789	10,25	3 116 550—3 683 311	199 740	10,25 %
3 628 878—4 606 515	254 023	10,5	3 683 311—4 675 613	257 833	10,50 %
4 606 515—6 001 545	356 675	10,75	4 675 613—6 091 568	362 025	10,75 %
6 001 545—	506 641	11	6 091 568—	514 240	11 %

Apoteksavgiften fastställs i fulla euro. En apoteksavgift som är mindre än fem euro tas inte ut.

Apoteksavgiften bestäms i fulla euro. En apoteksavgift som är mindre än *tio* euro tas inte ut.

6 §
Apoteksavgiften ska betalas genom girering till regionförvaltningsverket i en eller flera rater så som Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet bestämmer. *Apoteksavgiften för Helsingfors universitetsapotek ska betalas in till Helsingfors universitet och apoteksavgiften för Kuopio universitetsapotek till Kuopio universitet.* Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ska före

6 §
Apoteksavgiften ska betalas genom girering till regionförvaltningsverket i en eller flera rater så som Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet bestämmer. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ska före ingången av augusti året efter det år för vilket avgiften bestämts till regionförvaltningsverket sända en förteckning över de apoteksavgifter som ska

Gällande lag

Föreslagen lydelse

den 1 augusti året efter det år för vilket avgiften fastställts till regionförvaltningsverket sända en förteckning över de apoteksavgifter som ska betalas inom regionförvaltningsverkets verksamhetsområde.

betalas inom regionförvaltningsverkets verksamhetsområde.

*Denna lag träder i kraft den _____ 20 .
Lagen tillämpas första gången när apoteksavgiften bestäms på basis av apoteksrorelsens omsättning 2010.*

2.

Lag**om ändring av 75 och 92 a § i universitetslagen**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i universitetslagen (558/2009) 75 och 92 a §, sådana de lyder i lag 416/2010, som följer:

Gällande lag

75 §

Helsingfors universitets rättigheter och egendom

Helsingfors universitet har rätt att ha ett apotek i Helsingfors stad. Universitetet har dessutom även de övriga rättigheter, förmåner och friheter samt den egendom och de inkomster som det har när denna lag träder i kraft.

Universitetets medel enligt 1 mom. samt donations- och testamentsmedel ska förvaltas separat från universitetets övriga bokföring. Beslut om förvaltningen av medlen fattas av styrelsen.

Staten kompenserar årligen universitetet till ett belopp som motsvarar den samfundsskatt som universitetet har betalat på näringsinkomsten från sin apoteksrörelse.

92 a §

Kompensation till Östra Finlands universitet för skatten på näringsinkomst för universitetets apoteksrörelse

Staten kompenserar årligen Östra Finlands universitet till ett belopp som motsvarar den samfundsskatt som universitetet har betalat på näringsinkomsten från sin apoteksrörelse.

Föreslagen lydelse

75 §

Helsingfors universitets rättigheter och egendom

Helsingfors universitet har rätt att ha ett apotek i Helsingfors stad. Universitetet har dessutom även de övriga rättigheter, förmåner och friheter samt den egendom och de inkomster som det har när denna lag träder i kraft.

Universitetets medel enligt 1 mom. samt donations- och testamentsmedel ska förvaltas separat från universitetets övriga bokföring. Beslut om förvaltningen av medlen fattas av styrelsen.

Staten kompenserar årligen universitetet till ett belopp som motsvarar den samfundsskatt på näringsverksamhet som universitetet har betalat på näringsinkomsten från sin apoteksrörelse. *Dessutom kompenserar staten årligen universitetet till ett belopp som motsvarar den apoteksavgift som har betalats för universitetets apoteksrörelse.*

92 a §

*Kompensation till Östra Finlands universitet för skatten på näringsinkomst för universitetets apoteksrörelse **samt för apoteksavgiften***

Staten kompenserar årligen Östra Finlands universitet till ett belopp som motsvarar den samfundsskatt på näringsverksamhet som universitetet har betalat på näringsinkomsten från sin apoteksrörelse. *Dessutom kompenserar staten årligen universitetet till ett belopp*

som motsvarar den apoteksavgift som har betalats för universitetets apoteksrörelse.

*Denna lag träder i kraft den _____ 20 ____ .
Lagen tillämpas första gången när apoteksavgiften bestäms på basis av apoteksrörelsens omsättning 2010.*